

voorbereiding op het schoolexamen

§1 kijk- en luistervaardigheid

§2 gespreksvaardigheid

§2.1 gesprek voeren

§2.2 spreken

§2.3 handige uitdrukkingen en compensatie strategieën

*Deze syllabus heeft betrekking op het schoolexamen
en wel de toetsing van kijk- en luistervaardigheid en
gespreksvaardigheid.*

§1 KIJK- EN LUISTERVAARDIGHEID

Als onderdeel van het schoolexamen wordt (naast schrijfvaardigheid en gespreksvaardigheid) *kijk- en luistervaardigheid* getoetst.

De meeste scholen maken voor de toetsing van kijk- en luistervaardigheid gebruik van de toetsen die het Cito hiervoor ontwikkelt; zo ook de Hugo. Bij de samenstelling van deze toetsen is gebruikgemaakt van interviews, nieuws, reclameboodschappen, discussies, documentaires, reportages, lifestyle- en actualiteitenprogramma's en productdemonstraties. Het gaat daarbij om bestaand, authentiek materiaal, dat deels afkomstig is van buitenlandse omroeporganisaties.

De toets bestaat uit een audiodeel (ongeveer twintig vragen) en een videodeel (ook ongeveer twintig vragen). Deze twee onderdelen worden in principe direct na elkaar afgenomen met eventueel een korte pauze. De totale kijk- en luistertoets duurt ongeveer vijftig minuten (inclusief pauze ongeveer één uur).

De toets bestaat alleen uit meerkeuzevragen die in het Duits zijn gesteld. Daaronder vind je soms ook invulvragen. De gesproken tekst wordt dan onderbroken door een pieptoon. Je moet kiezen welke van de twee in je opgavenboekje vermelde woorden of woordgroepen het best op de plaats van de pieptoon past.

Bij de kijk- en luistertoets wordt getoetst of je de volgende vaardigheden beheerst (**eindtermen**):

- **aangeven welke informatie relevant is, gegeven een vaststaande behoefte;**
- **de hoofdgedachte van een tekst aangeven;**
- **de betekenis van belangrijke elementen van een tekst aangeven;**
- **conclusies trekken met betrekking tot intenties, opvattingen en gevoelens van de spreker(s);**
- **anticiperen op het meest waarschijnlijke vervolg van een gesprek;**
- **aantekeningen maken als strategie om een tekst aan te pakken.**

Vanaf augustus 2007 zijn deze eindtermen gekoppeld aan de niveaus van het Europees Referentiekader (ERK). Het ERK werd ontwikkeld met de volgende doelen:

- de samenwerking tussen allerlei Europese onderwijsinstellingen in de verschillende landen te stimuleren;
- een stevige basis te vormen voor een wederzijdse erkenning van diploma's en certificaten;
- leerlingen, studenten en leraren behulpzaam te zijn bij hun activiteiten.

Het ERK heeft voor iedere vaardigheid zes niveaus vastgesteld waarbij A1 het laagste en C2 het hoogste niveau is. Voor kijk- en luistervaardigheid zijn de niveaus als volgt omschreven:

A1	Ik kan vertrouwde woorden en basiszinnen begrijpen die mezelf, mijn familie en mijn directe concrete omgeving betreffen, wanneer de mensen langzaam en duidelijk spreken.
A2	Ik kan zinnen en de meest frequente woorden begrijpen die betrekking hebben op gebieden die van direct persoonlijk belang zijn (bijvoorbeeld basisinformatie over mezelf en mijn familie, winkelen, plaatselijke omgeving, werk). Ik kan de belangrijkste punten in korte, duidelijke eenvoudige boodschappen en aankondigingen volgen.
B1	Ik kan hoofdpunten begrijpen wanneer in duidelijk uitgesproken standaardtaal wordt gesproken over vertrouwde zaken die ik regelmatig tegenkom op mijn werk, school, vrije tijd, enzovoort. Ik kan de hoofdpunten van veel radio- of tv-programma's over actuele zaken of over onderwerpen van persoonlijk of beroepsmatig belang begrijpen, wanneer er betrekkelijk langzaam en duidelijk wordt gesproken.
B2	Ik kan een langer betoog en lezingen begrijpen en zelfs complexe redeneringen volgen, wanneer het onderwerp redelijk vertrouwd is. Ik kan de meeste nieuws- en actualiteitenprogramma's op de tv begrijpen. Ik kan het grootste deel van films in standaardtaal begrijpen.
C1	Ik kan een langer betoog begrijpen, zelfs wanneer dit niet duidelijk gestructureerd is en wanneer relaties slechts impliciet zijn en niet expliciet worden aangegeven. Ik kan zonder al te veel inspanning tv-programma's en films begrijpen.
C2	Ik kan moeiteloos gesproken taal begrijpen, in welke vorm dan ook, hetzij in direct contact, hetzij via radio of tv, zelfs wanneer in een snel moedertaaltempo gesproken wordt, als ik tenminste enige tijd heb om vertrouwd te raken met het accent.

Bron: Gemeenschappelijk Europees Referentiekader (Common European Framework of References for Languages)

Het eindniveau kijk- en luistervaardigheid is voor het havo vastgesteld op B1.

Het eindniveau kijk- en luistervaardigheid is voor het vwo vastgesteld op B2.

Tip:

Via de website www.lancs.ac.uk/researchenterprise/dialang/about.htm kun je het programma van Dialang vinden en gratis een bestand downloaden, waarmee je voor Duits en ook voor andere talen jouw luistervaardigheids-niveau kunt bepalen.

Voorbereiding

Een goede voorbereiding op de kijk- en luistertoets is zo vaak mogelijk naar in het Duits gesproken teksten luisteren. Hoe vaker je Duits hoort, hoe beter je luistervaardigheid zal worden. Dat kun je doen door middel van:

- de luisteroefeningen in de methode die op jouw school wordt gebruikt;
- het oefenen met Cito-toetsen van voorgaande jaren;
- het oefenen met speciale door het Cito uitgebrachte oefen-cd-roms;
- het regelmatig bekijken van Duitstalige tv-programma's;
- het beluisteren van Duitstalige radioprogramma's;
- het bekijken van Duitstalige dvd's;
- het bekijken van Duitstalige filmpjes, bijvoorbeeld op internet.

Omdat de kijk- en luistertoets ongeveer vijftig minuten duurt en het van groot belang is om je gedurende deze tijd volledig te kunnen concentreren, is het raadzaam ook tijdens het oefenen volledige concentratie op te brengen. Je langere tijd goed concentreren is een vaardigheid die geoefend kan worden.

Hoewel je tijdens de toets niet veel tijd hebt om je voorkennis te mobiliseren, kan het je helpen om al enige kennis te hebben opgedaan over de landen waar Duits gesproken wordt. In het algemeen is een brede, algemene kennis een voordeel tijdens het maken van de kijk- en luistertoets. De gekozen geluidsfragmenten kunnen immers over zeer uiteenlopende onderwerpen gaan.

Het spreekt vanzelf dat een grote woordenschat kan bijdragen aan het behalen van een goed resultaat voor de kijk- en luistertoets. Leer dus de basiswoordenlijst van HCE goed. Bestudeer ook de lijst met signaalwoorden (Kapitel 20 van HCE). De signaalwoorden kunnen je helpen bepaalde verbanden beter te begrijpen.

Aantekeningen maken tijdens de toets heeft meestal niet veel zin, ook al is het wel geoorloofd. Daar zijn de fragmenten te kort voor. Het is echter wel een goede oefening bij de voorbereiding op de kijk- en luistertoetsen.

Tip:

Telefoneer eens met een klasgenoot in het Duits. Het helpt je goed te focussen op het Duits en het stimuleert in één klap ook je gespreksvaardigheid

Tijdens de toets

Dan is het zover: je gaat de toets maken. Ook nu zijn er verschillende punten te noemen waarop je kunt letten:

- **Zorg allereerst dat je ontspannen zit. Laat niets je afleiden van het luisteren. Een goede concentratie tijdens de hele toets is erg belangrijk om tot een goed resultaat te komen.**
- **Luister tijdens de inleiding goed. Je krijgt een eerste indruk van het onderwerp van de tekst zodat je je daarop kunt voorbereiden. Ook kun je tijdens de inleiding alvast wennen aan de stem(men) van de spreker(s).**
- **Na de inleiding en het eventuele voorbeeld is er een korte pauze. Gebruik deze pauze om de eerste vraag en de antwoordmogelijkheden door te lezen. Daarna kun je je aandacht volledig richten op het luisteren naar het fragment waarover de vraag gaat.**
- **Schrijf na het geluidsfragment jouw antwoord snel op en lees in de rest van de pauze weer de volgende vraag en de antwoordmogelijkheden. Ga tijdens de hele toets op deze manier te werk.**
- **Laat je niet van de wijs brengen als je niet elk woord kunt verstaan of begrijpen. Je hoeft niet alles precies te verstaan om toch tot het goede antwoord te komen.**
- **Let ook op klemtoon en intonatie – dat kan je zoektocht naar het antwoord vergemakkelijken.**
- **Als je het antwoord op een vraag niet weet of je hebt een bepaald fragment niet goed kunnen verstaan, kies dan toch in de pauze een antwoord en lees vervolgens de volgende vraag. Het uitstellen van het kiezen van een antwoord heeft geen zin, want je hoort het fragment immers maar één keer. En als je te lang twijfelt, heb je te weinig tijd om de volgende vraag te lezen.**

- Bij het videodeel is vooral de gesproken tekst van belang. De antwoorden op de vragen zijn voornamelijk daar te vinden. De videobeelden hebben veelal een ondersteunende functie. Zo kun je soms iets afleiden aan een gezichtsuitdrukking, waardoor je extra goed luistert naar de tekst die daarbij gesproken wordt. Zorg in ieder geval dat de beelden je niet afleiden of uit je concentratie halen!

§2 GESPREKSVAARDIGHEID

Als onderdeel van het schoolexamen wordt (naast schrijfvaardigheid en kijk- en luistervaardigheid) *gespreksvaardigheid* getoetst.

Er wordt bij gespreksvaardigheid onderscheid gemaakt tussen gesprekken voeren (mondelinge interactie) en spreken (mondelinge productie). Je wordt op beide onderdelen getoetst.

Het Europees Referentiekader (ERK) heeft voor deze twee onderdelen van gespreksvaardigheid, net als voor de andere taalvaardigheden, een aantal niveaus vastgesteld, waarbij A1 het laagste en C2 het hoogste niveau is.

§2.1 gesprek voeren

Het onderdeel gesprek voeren houdt in dat je een gesprek voert met een of meer gesprekspartners. Hierbij ben je afwisselend spreker en luisteraar. Er is dan sprake van 'mondelinge interactie'.

Wat moet je kunnen?

Er wordt bij het schoolexamen van je verwacht dat je het volgende kunt in een gesprek (**eindtermen**):

- **adequaat reageren in sociale contacten;**
- **informatie vragen en verstrekken;**
- **uitdrukking geven aan gevoelens;**
- **zaken of personen beschrijven en standpunten en argumenten verwoorden;**
- **strategieën toepassen om een gesprek voortgang te doen vinden.**

Het ERK beschrijft de niveaus voor het voeren van een gesprek als volgt:

A1	Ik kan deelnemen aan een eenvoudig gesprek, wanneer de gesprekspartner bereid is om zaken in een langzamer spreektempo te herhalen of opnieuw te formuleren en me helpt bij het formuleren van wat ik probeer te zeggen. Ik kan eenvoudige vragen stellen en beantwoorden die een directe behoefte of zeer vertrouwde onderwerpen betreffen.
A2	Ik kan communiceren over eenvoudige en alledaagse taken die een eenvoudige en directe uitwisseling van informatie over vertrouwde onderwerpen en activiteiten betreffen. Ik kan zeer korte sociale gesprekken aan, alhoewel ik gewoonlijk niet voldoende begrijp om het gesprek zelfstandig gaande te houden.
B1	Ik kan de meeste situaties aan die zich kunnen voordoen tijdens een reis in een gebied waar de betreffende taal wordt gesproken. Ik kan onvoorbereid deelnemen aan een gesprek over onderwerpen die vertrouwd zijn, of mijn persoonlijke belangstelling hebben of die betrekking hebben op het dagelijks leven (bijvoorbeeld familie, hobby's, werk, reizen en actuele gebeurtenissen).
B2	Ik kan zodanig deelnemen aan een vloeiend en spontaan gesprek dat normale uitwisseling met moedertaalsprekers redelijk mogelijk is. Ik kan binnen een vertrouwde context actief deelnemen aan een discussie en hierin mijn standpunten uitleggen en ondersteunen.

C1	Ik kan mezelf vloeiend en spontaan uitdrukken zonder merkbaar naar uitdrukkingen te hoeven zoeken. Ik kan de taal flexibel en effectief gebruiken voor sociale en professionele doeleinden. Ik kan ideeën en meningen met precisie formuleren en mijn bijdrage vaardig aan die van andere sprekers relateren.
C2	Ik kan zonder moeite deelnemen aan welk gesprek of discussie dan ook en ben zeer vertrouwd met idiomatische uitdrukkingen en spreektaal. Ik kan mezelf vloeiend uitdrukken en de fijnere betekenissen precies weergeven. Als ik een probleem tegenkom, kan ik mezelf hernemen en mijn betoog zo herstructureren dat andere mensen het nauwelijks merken.

Bron: Gemeenschappelijk Europees Referentiekader (Common European Framework of References for Languages)

Het eindniveau gespreksvaardigheid is voor het havo vastgesteld op B1.

Het eindniveau gespreksvaardigheid is voor het vwo vastgesteld op B2.

Wat kun je verwachten op het examen?

De gesprekken die je gaat voeren voor het examen gespreksvaardigheid, kunnen formeel of informeel zijn, zowel ‘face to face’ als telefonisch gevoerd worden, ze kunnen met jongeren of met volwassenen, binnen en buiten de kennissenkring, in persoonlijke of maatschappelijke sfeer zijn.

De gesprekken die aan bod kunnen komen, zijn als volgt onder te verdelen:

- **informele gesprekken**

In deze gesprekken laat je bijvoorbeeld zien dat je je gevoelens kunt uiten en dat je kunt reageren op de gevoelens van anderen. Het kan ook zijn dat je iemand moet geruststellen of dat je je persoonlijke mening geeft over een onderwerp dat je goed kent.

- **bijeenkomsten en vergaderingen**

Hierbij laat je zien dat je een standpunt kunt verwoorden en dat je enigszins mee kunt doen aan een discussie. Je vertelt bijvoorbeeld iets over de keuze voor een bepaalde schoolexcursie en je legt uit waarom daarvoor gekozen is.

- **zaken regelen**

In zo’n gesprek probeer je een probleem op te lossen of je geeft een klacht door. Hierbij moet je denken aan gesprekjes over een verkeerde levering van een bestelling of een aangifte bij de politie.

- **informatie uitwisselen**

Je hebt informatie opgevraagd of die heb je al tot je beschikking en die geef je vervolgens door in een gesprek. Je kunt hierbij denken aan een kaartje reserveren voor een concert of aan een sollicitatiegesprek.

De gesprekken gaan over het algemeen over thema’s die bekend zijn, zoals over bekende personen, huisdieren, het dagelijks leven, school of studie, werk, sport, uitgaan.

Tip:

Vraag aan je docent wat er van je verwacht wordt bij het voeren van een gesprek, zodat je precies weet waarop je je kunt voorbereiden.

Vorbereiding

Het is niet zo gemakkelijk om je voor te bereiden op het voeren van een gesprek in het Duits. Het is vaak lastig te organiseren en het kost veel tijd. Toch is veel oefenen het sleutelwoord. Dat oefenen zul je vooral veel op school doen.

Tip:

Telefoneer eens met een klasgenoot in het Duits. Je gesprek kan over van alles en nog wat gaan, maar je kunt ook een onderwerp afspreken.

Er bestaan ook oefen-cd-roms die je thuis kunt gebruiken, bijvoorbeeld van het Cito, waarmee je gesprekken kunt oefenen. Je neemt jouw aandeel in het gesprek op en dat kun je daarna beoordelen door het te vergelijken met foute en goede antwoorden. Je beoordeelt of je antwoord goed te begrijpen was en of het correct, volledig, vlot en uitvoerig genoeg was.

Tip:

Voer op internet gesprekken in het Duits met iemand uit het buitenland, bijvoorbeeld via Skype.

Als je oefent met het voeren van een gesprek in het Duits, kun je ook elkaar beoordelen en elkaar feedback geven. Let bijvoorbeeld op de volgende punten:

- **Is de bijdrage aan het gesprek adequaat; wordt er ook een relatief lange bijdrage geleverd?**
- **Wordt het taalgebruik (indien nodig) aangepast aan de situatie en de gesprekspartner(s)?**
- **Worden de hoofdzaak en de intentie overgebracht zonder misverstanden te veroorzaken?**
- **Is de woordenschat toereikend om over dit onderwerp te kunnen spreken?**
- **Is de grammatica redelijk correct?**
- **Is het spreektempo redelijk? (N.B.: Je mag (vaak) pauzeren om na te denken over hoe je woorden of zinnen zult formuleren.)**
- **Is de bijdrage aan het gesprek duidelijk verstaanbaar? (N.B.: Je mag best een accent hebben of enkele woorden verkeerd uitspreken.)**

Tip:

Pas strategieën toe om tekorten in je kennis te compenseren of om het gesprek gaande te houden (zie onder B2.3).

§2.2 spreken

Het onderdeel spreken van gespreksvaardigheid houdt in dat je een gesproken tekst produceert waarnaar door een of meerdere personen geluisterd wordt. Dit wordt 'mondelinge productie' genoemd.

Wat moet je kunnen?

Er wordt van je verwacht bij het schoolexamen dat je het volgende kunt bij het onderdeel spreken (eindterm):

- **verworven informatie adequaat presenteren met het oog op doel en publiek, en daarbij zaken of personen beschrijven en standpunten en argumenten verwoorden.**

Het ERK beschrijft de niveaus voor spreken als volgt:

A1	Ik kan eenvoudige uitdrukkingen en zinnen gebruiken om mijn woonomgeving en de mensen die ik ken, te beschrijven.
A2	Ik kan een reeks uitdrukkingen en zinnen gebruiken om in eenvoudige bewoordingen mijn familie en andere mensen, leefomstandigheden, mijn opleiding en mijn huidige of meest recente baan te beschrijven.
B1	Ik kan uitingen op een simpele manier aan elkaar verbinden, zodat ik ervaringen en gebeurtenissen, mijn dromen, verwachtingen en ambities kan beschrijven. Ik kan in het kort redenen en verklaringen geven voor mijn meningen en plannen. Ik kan een verhaal vertellen of de plot van een boek of film weergeven en mijn reacties beschrijven.
B2	Ik kan duidelijke, gedetailleerde beschrijvingen presenteren over een breed scala van onderwerpen die betrekking hebben op mijn interessegebied. Ik kan een standpunt over een actueel onderwerp verklaren en de voordelen en nadelen van diverse opties uiteenzetten.
C1	Ik kan duidelijke, gedetailleerde beschrijvingen geven over complexe onderwerpen en daarbij subthema's integreren, specifieke standpunten ontwikkelen en het geheel afronden met een passende conclusie.
C2	Ik kan een duidelijke, goedlopende beschrijving of redenering presenteren in een stijl die past bij de context en in een doeltreffende logische structuur, zodat de toehoorder in staat is de belangrijke punten op te merken en te onthouden.

Bron: Gemeenschappelijk Europees Referentiekader (Common European Framework of References for Languages)

Het eindniveau spreekvaardigheid is voor het havo vastgesteld op B1.

Het eindniveau spreekvaardigheid is voor het vwo vastgesteld op B2.

Wat kun je verwachten op het examen?

Bij het onderdeel spreken gaat het maar om één ding: adequaat presenteren van verworven informatie. Adequaat houdt in dat je in staat bent om zodanig in het Duits over een bepaald onderwerp te spreken dat een ander het goed kan begrijpen, maar adequaat betekent ook dat je dat aantrekkelijk weet te brengen. Bijvoorbeeld met behulp van audiovisuele middelen, zoals PowerPoint.

De volgende twee spreekactiviteiten zijn bij de toetsing mogelijk:

- **een monoloog houden**

Een monoloog kan een beschrijving zijn van een bepaalde gebeurtenis of een verslag doen van iets wat je hebt gezien of hebt gelezen. Het kan zijn dat je bijvoorbeeld iets moet vertellen over een bezienswaardigheid in jouw woonplaats of dat je een boek bespreekt dat je hebt gelezen. Of je vertelt iets over je toekomstplannen.

- **een publiek toespreken**

Hierbij moet je denken aan het geven van een presentatie die je hebt voorbereid. Na afloop of tussendoor moet je ook in staat zijn om vragen over je presentatie te beantwoorden.

Tip:

Vraag aan je docent wat er van je verwacht wordt voor spreekvaardigheid, zodat je precies weet waarop je je kunt voorbereiden.

Vorbereitung

Ook hier geldt: veel oefenen! Door veel te luisteren naar anderen die in het Duits iets proberen duidelijk te maken en door zelf veel te spreken, ontdek je vanzelf je zwakke punten.

Wat belangrijk is bij het houden van een spreekbeurt in het Nederlands, is dat natuurlijk ook als je die in het Duits houdt. Zorg dat je goed voorbereid bent: oefen voor de spiegel en/of voor vrienden of familieleden. Bedenk bij een presentatie welke vragen je kunt verwachten en denk alvast na over hoe je je antwoord kunt formuleren.

Houd er bij je voorbereiding rekening mee waarop je straks beoordeeld wordt. Er zal zeker gelet worden op:

- **inhoud (volledigheid, uitvoerigheid, begrijpelijkheid)**
- **woordenschat en woordgebruik**
- **grammaticale correctheid**
- **vloeïendheid**
- **uitspraak**

Tip:

Wees niet bang om fouten te maken en raak niet in paniek als je iets niet weet. Val terug op compensatiestrategieën die je kunnen helpen (zie § 2.3).

§2.3 handige uitdrukkingen en compensatiestrategieën

Zowel bij het voeren van een gesprek als bij spreken in het openbaar kun je baat hebben bij uitdrukkingen en zinnen die regelmatig te gebruiken zijn. Hieronder vind je een overzicht daarvan.

Handige uitdrukkingen en zinnen

- **een gesprek beginnen en afsluiten**
Verzeihung, ich möchte dich / Sie etwas fragen.
Darf ich um eure / Ihre Aufmerksamkeit bitten?
Vielen Dank für dieses Gespräch / Interview.
Gibt es / Haben Sie / Habt ihr noch Fragen?
Zum Schluss möchte ich noch gerne eure / Ihre Fragen beantworten.
- **bedanken, je verontschuldigen, feliciteren en uitnodigen**
Danke, gleichfalls.
Keine Ursache! / Bitte / Gern geschehen.
Ich möchte mich bei dir / Ihnen entschuldigen.
Herzlichen Glückwunsch zum Geburtstag.
Ich möchte dich / Sie gern zu ... einladen.
- **verzoeken om verduidelijking of herhaling**
Kannst du / Können Sie das bitte wiederholen?
Kannst du / Können Sie das buchstabieren?
Kannst du / Können Sie mir erklären, ...

- **informatie vragen en verstrekken**
 Ich möchte mich bei Ihnen nach ... erkundigen.
 Kann ich Ihnen behilflich sein?
 Soll ich es dir / Ihnen erklären?
 Nähere Informationen kann man bei ... bekommen.
- **uitdrukking geven aan gevoelens**
 Ich komme gut mit ihm aus.
 Ich kann sie nicht leiden / ausstehen.
 Ich habe die Nase voll!
 Das ist zum Verzweifeln.
- **zaken of personen beschrijven**
 Sie hat eine tolle Figur.
 Er trägt eine Brille / Kontaktlinsen.
 Der Lehrer hat eine Glatze.
 Er hat zwei Kilo zugenommen / abgenommen.
- **een mening geven en vragen**
 Ich bin der Meinung / Ansicht, dass ...
 Meiner Meinung nach ...
 Damit bin ich (nicht) einverstanden.
 Da bin ich mir nicht so sicher.
 Was findest/hältst du davon?
- **voorstellen doen tot een oplossing**
 Ich schlage folgende Lösung vor ...
 Was hältst du / halten Sie davon, wenn ...
 Ich möchte dir / Ihnen folgenden Vorschlag machen ...
- **bepreiten, klagen en onderhandelen**
 Ich möchte dich / Sie bitten ...
 Das gefällt mir überhaupt nicht.
 Ich möchte mich über ... beschweren.

Als je een woord niet kent, kun je een compenserende strategie gebruiken. Dat is een manier om toch duidelijk te maken wat je bedoelt, zonder het woord te hoeven gebruiken dat je niet kent. Hieronder vind je een overzicht daarvan.

Compensatiestrategieën

- **een omschrijving geven**
Dieser Gegenstand sieht aus wie ...
Man gebraucht es für / um zu ...
Man findet es in / auf ...
- **een algemene term geven**
Es ist ein Baum / ein Tier / eine Person ...
- **jezelf nadenktijd geven**
Warte mal...
Moment mal...
Mal überlegen ...
- **je gesprekspartner om hulp vragen**
Wie sagt man das doch auf Deutsch?
Wie heißt das auf Deutsch?
Wie heißt so ein Ding, mit dem man ... ?
- **goed naar je gesprekspartner luisteren en indien mogelijk woorden die hij/zij gebruikt herhalen**
Also, du meinst / Sie meinen ...
Wenn ich dich / Sie richtig verstehe, sagst du / sagen Sie, dass ...

